

Har det blitt enklere for forbrukeren å ta sunnere valg?

**Resultater fra følgeevalueringen av intensjonsavtalen for et
sunnere kosthold 2017–2021**

Fafrokost 2. februar 2023

Intensjonsavtalen

Frivillig samarbeid mellom myndigheter og matbransje for å gjøre kostholdet til befolkningen sunnere

Mindre av:

- Salt
- Tilsatt sukker
- Mettet fett

innsatsområde 1

innsatsområde 2

innsatsområde 3

Mer av:

- Grønnsaker, frukt og bær
- Grove kornprodukter
- Sjømat

innsatsområde 4

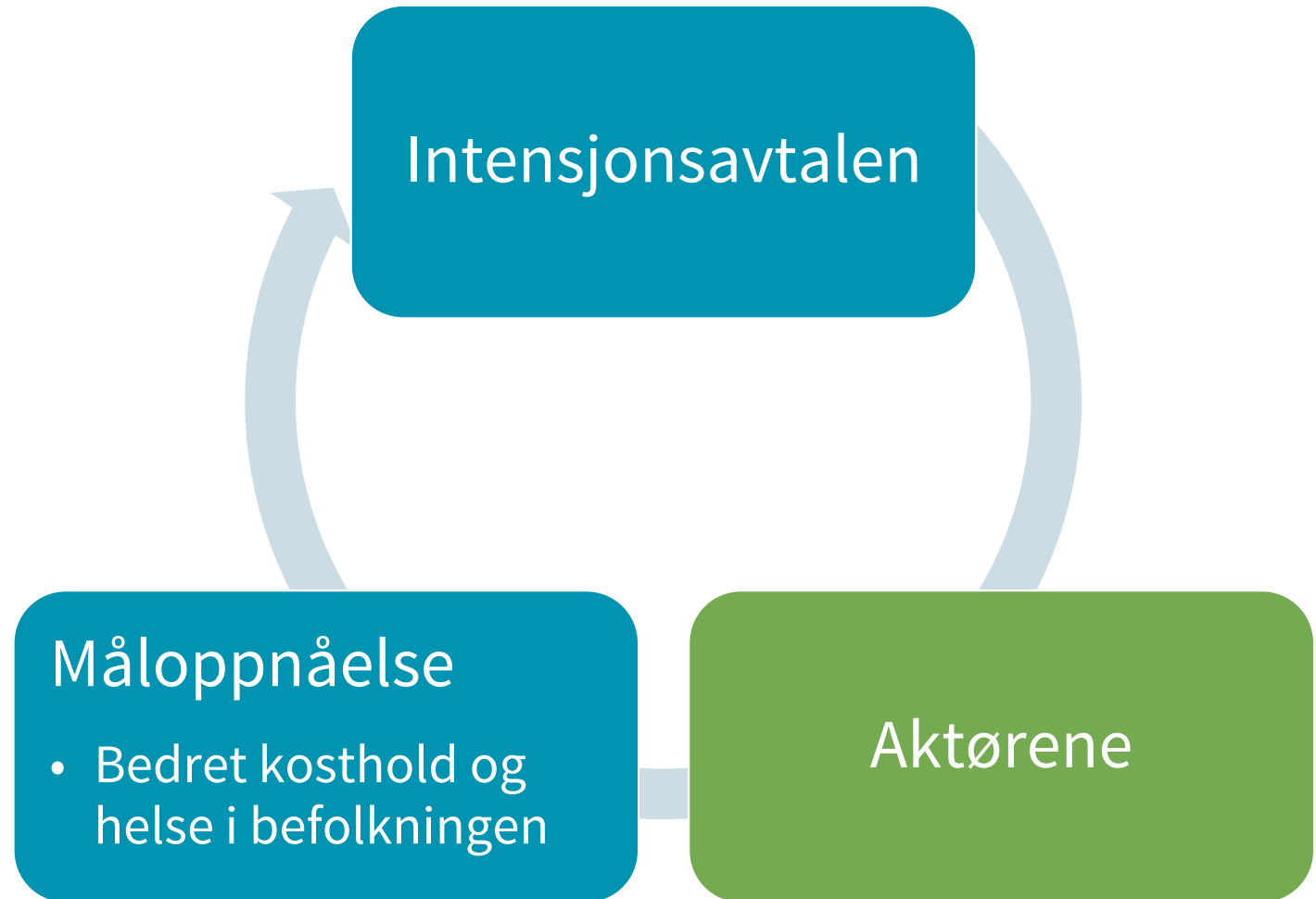
Fafos oppdrag

Hvilke tiltak har **aktørene** gjort i forbindelse med avtalen?

Hvor effektiv mener **aktørene** intensjonsavtalen har vært som arbeidsform?

Har **aktørene** vurdert intensjonsavtalen som et godt verktøy for å fremme godt kosthold?

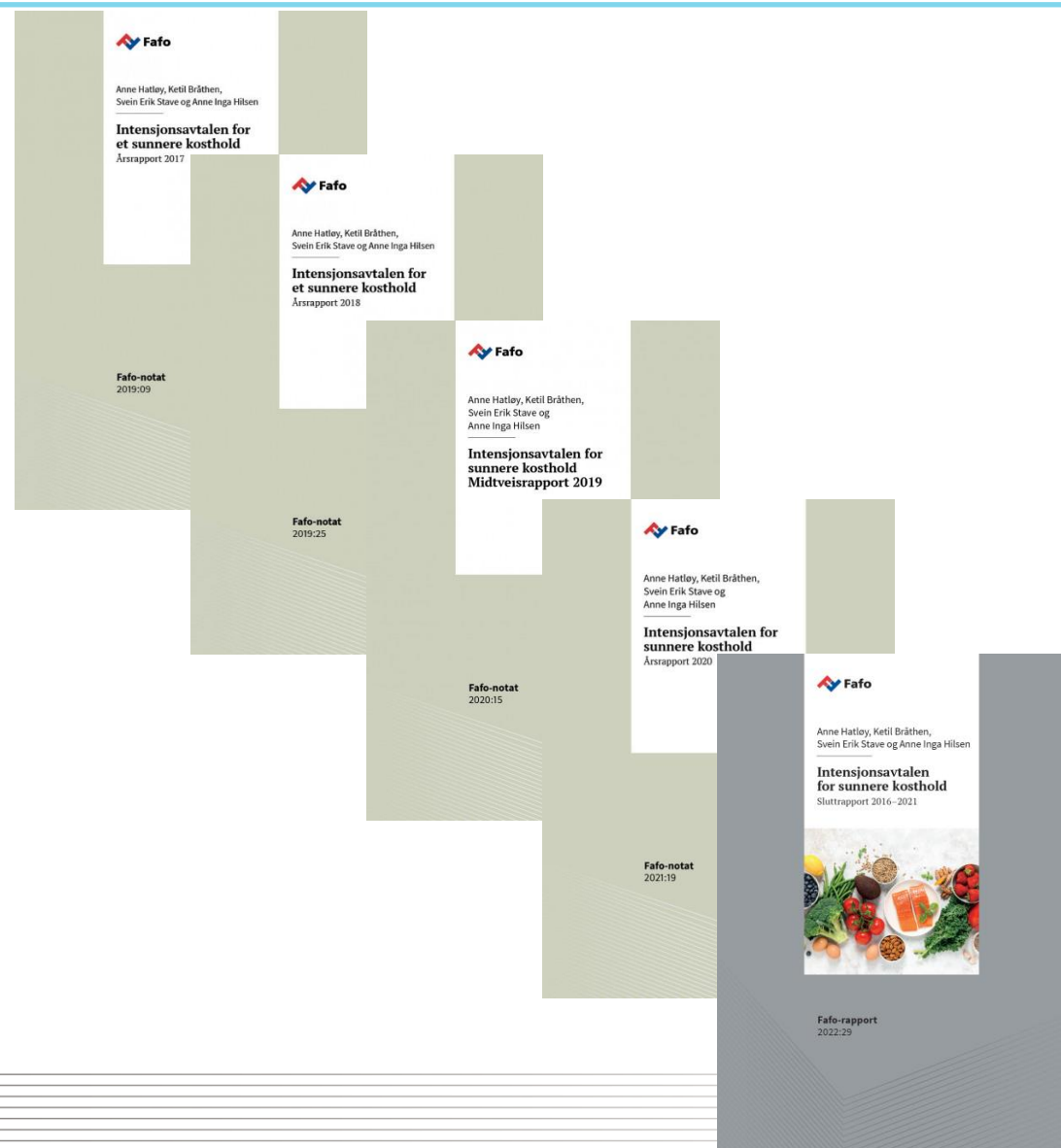
Metode

Årlig egevaluering

- WEB-undersøkelse til alle aktører om tiltak og vurdering av avtalen

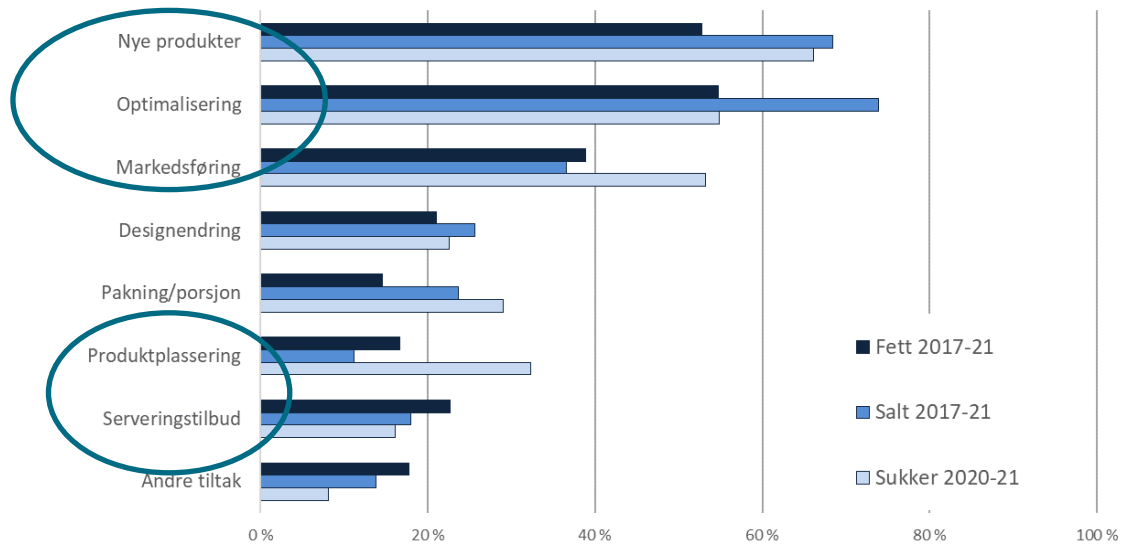
Dybdestudier

- Intervjuer med utvalgte aktører midtveis og slutt

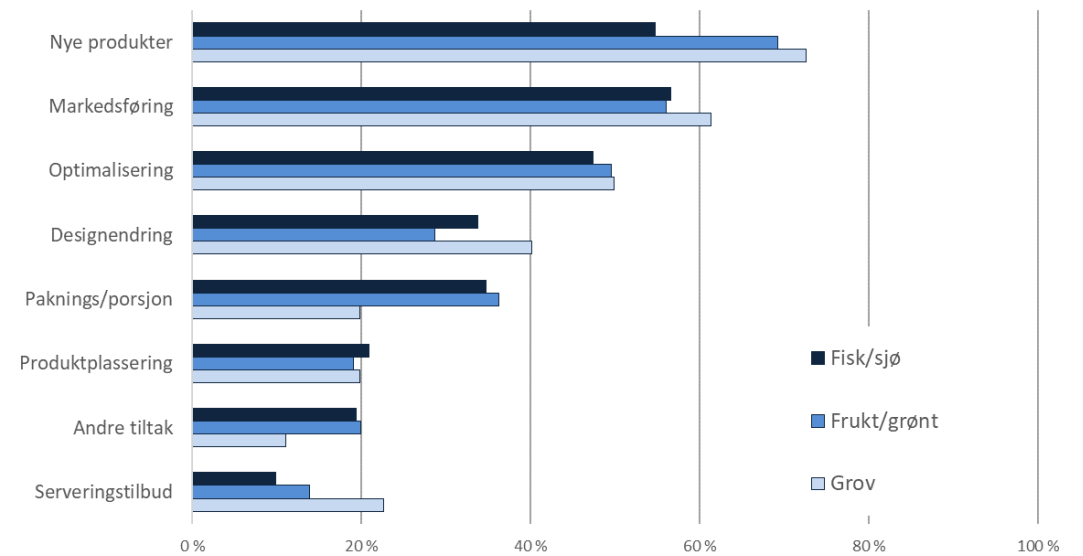

Tiltak 2017-21

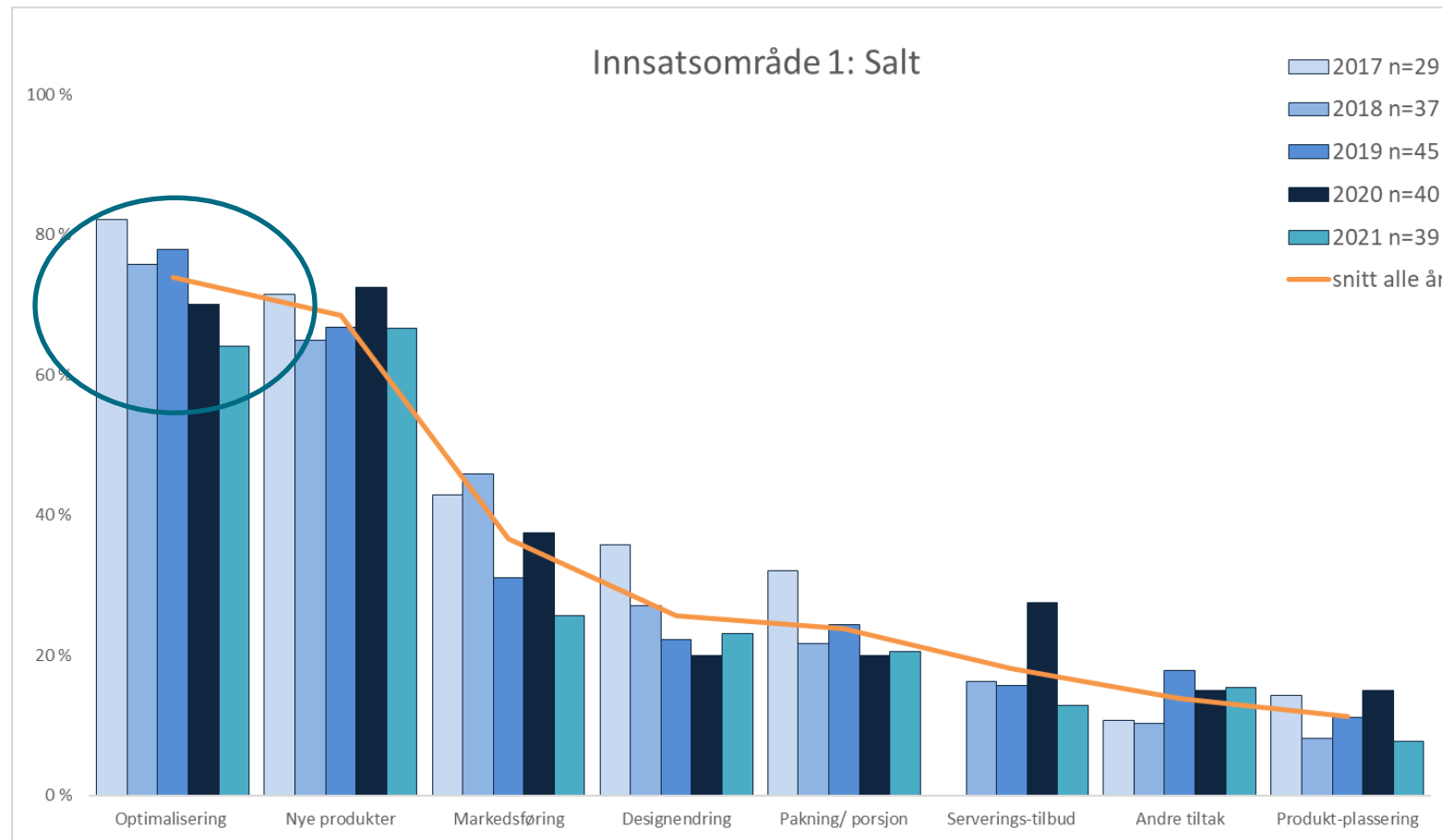
MindreAv-tiltak snitt 2017-21

#MerAv-tiltak snitt 2017-21

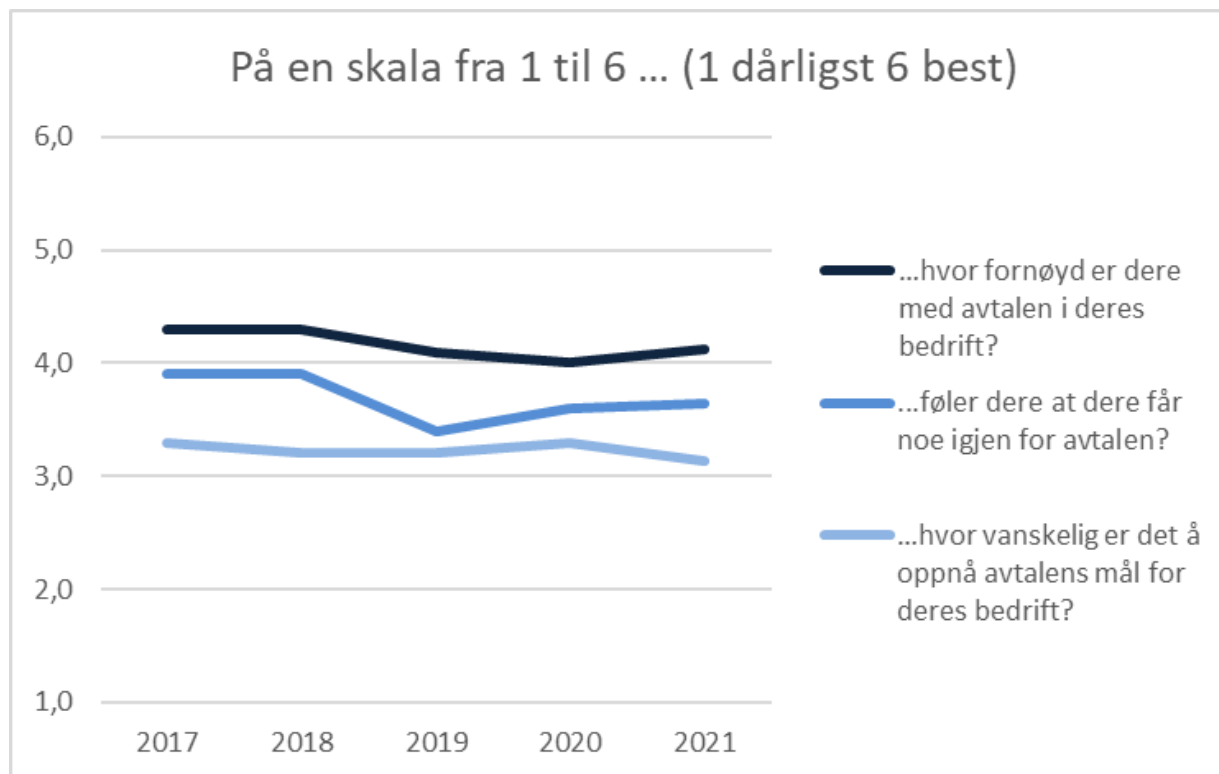

Innsatsområde 1 Salt

Vurdering av avtalen

Fornøydhhet med avtalen og myndighetenes bidrag

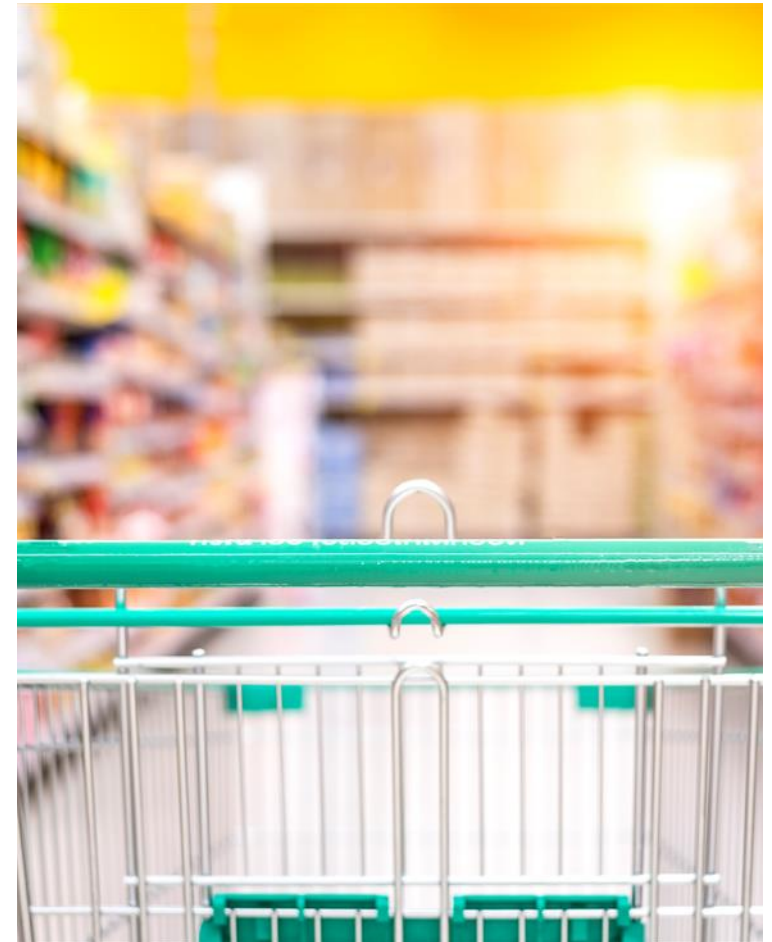

Myndighetenes (HOD) oppgaver i avtalen	Vurdering
Rapportere til koordineringsgruppen	4,5
Overvåke befolkningens kosthold	4,2
Arbeide med tiltak i tråd med kostholdsrådene	4,1
Ha dialog med myndigheter og Forskningsrådet	4,1
Påvirke forbruker til lettere å ta sunne valg	4,0
Evaluerer avtalens måloppnåelse, gjennomføre kostholdsundersøkelser	3,9

Motivasjon og hva aktørene får igjen fra avtalen

- Synliggjøring av samfunnsansvar og bidrag til felles mål
- Bevisstgjøring, samarbeid og erfaringsutveksling innen bransjen
- Dialog og samarbeid med myndigheter som er med på å sikre:
  - Ønskede og like rammevilkår
  - Forutsigbare rammevilkår
- “Nordisk modell” basert på dialog og samarbeid mellom parter er bedre enn alternative modeller for politikk (avgifter er lite treffsikre)

Hva gir god effekt?

- Samspill og synergi mellom ulike typer tiltak og aktører innenfor avtalen
- Holdnings- og adferdspåvirkning
- Samstemt politikk
  - Samordning av initiativer på området
  - Samordning med andre politikkområder
- Pris (avgiftsjusteringer)
- Men – behov for statistikk og resultatmåling!

Hovedutfordringer

- Mangel på statistikk og resultatmåling
- Grenser for produktendringer og – utvikling (mindre av)
- Endring av forbrukeradferd
- Grensehandel
- Rammebetingelser og forutsigbarhet
- Konkurranseloven og EUs påstandsregelverk begrenser

Overordnet erfaring med avtalen 2017- 2021

- En lang rekke tiltak fra aktørene i perioden
- Resultater på «outcome» nivå
- Aktørene ser muligheter i avtalen og arbeidsformen
- Forlengelse av avtalen til 2025
- De fleste aktører har allerede undertegnet

Prioriteringer for veien videre

- Etablering av systemer for statistikk og resultatmåling (på effektnivå)
- Påvirkning av forbrukeradferd (driveren for avtalens suksess)
- Myndighetskampanjer rettet mot dette
- Håndtering av «mottrender»
- Utvikling av samstemthet
- Promotering av avtalen – og vurdering av merkeordninger?

Team fra Fafo

Ketil Bråthen
keb@fafo.no

Anne Hatløy
aha@fafo.no

Anne Inga Hilsen
aih@fafo.no

Svein Erik Stave
ses@fafo.no